

משהו מרענן קורה בשנים האחרונות בזירת אספני האמנות: פריטי עיצוב נהנים ממעמד זהה לזה של פסלים או ציורים, ומתחרים על תשומת הלב והארנק. ד"ר דניאלה אוהד מביאה את השמות הכי חמים בבתי המכירות הפומביות

תתחילו לשנון את השם "ללן"

צילום: Cristies

בקרב מי שחיפש אלטרנטיבה למודרניזם, ששלט בעיצוב משנות העשרים והתאפיין בכך שדחה מכל וכל את הביטוי האישי בשם דגל האחידות והניתוק מן המסורת. הפוסט-מודרניסטים דגלו במורכבות מוזן חדש, בניגודים, בפלורליזם ובחופש היצירה, תוך שהם שולפים מנבכי העבר סגנונות שונים שנתפשו על ידי המודרניסטים כביטוי לטעם רע.

ברוח הפוסט-מודרניזם בנו בני הזוג שפה אישית ומסוגגנת, שציטטה את סגנון הארט-נובו הצרפתי, ועשו שימוש בלקסיקון

שיסודו במוטיבים המבטאים את יופיו של הטבע: צמחים, עלים, צדפות ובעלי חיים. הם יצרו רהיטים וכלים ממתכות שונות בסגנון מפתיע ודקורטיבי, וטענו את ה"קייטש" בערכים חדשים של איכות וטעם טוב. כמו פוסט-מודרניסטים אחרים

הטעם בפריז, לונדון ובניו-יורק, ותוך עשור נראו יצירותיהם הנוספות, בדמות היפופוטמים, בנונים, קרנפים, שוורים ובעלי חיים מפלצתיים אחרים, בגני הענק של בתי הקיץ בהמפטונס בניו-יורק, בפרובאנס שבצרפת ובפאתי לונדון.

בני הזוג העניקו הגדרה מיוחדת למושג "רהיט" ברוח אותה תקופה. כבר לא היה זה עוד אובייקט שאיכותו נאמדת במידת הפונקציונאליות שהוא ממלא על פי הגדרת המודרניזם, אלא מוצר הממוקם על הגבול הדק שבין עיצוב לפיסול. רק כך אפשר להגדיר בבון שבבטנו טמונה את, ספסל ברונזה בעל רגליים דמויות תנינים, או כיסאות דמויי צבי ים.

בשנות השבעים והשמונים לקחו בני הזוג חלק בתנועה הפוסט-מודרניסטית - תנועה שרווחה

קלוד ופרנסואה ללן, זוג בשנות ה-80 לחייהם, מתגוררים ויוצרים במשך כחמישה עשורים בבית הכפר שלהם ביער פונטנבלו שבקרבת פריז. פרנסואה מעצב פסלים, רהיטים ורהיטי גן דמויי בעלי חיים ואילו הרעייה, קלוד, מעצבת רהיטים וסכ"ם דמויי צמחים. לא היינו טורחים להתעכב על פרטי הביוגרפיה והעיסוק שלהם, אלמלא עשו השניים בחודש האחרון היסטוריה של ממש, כשאוסף של פריטים בעיצובם נמכר במכירה פומבית של בית המכירות כריסטיס בניו-יורק במחיר ששילש את סכום ההערכה שלו.

המשותף שאנל, ג'קומטי ואיב סאן לורן
בני הזוג ללן החלו להתפרסם בשנות השישים, כשעיצבו סידרה של כיסאות ברונזה וכיסאות כבשים מצמר לא מעובד. קוקו שאנל, ג'אנקרלו, ג'קומטי ואיב סאן לורן הם רק חלק משורת המעריצים המפורסמים של בני הזוג, אשר ריהטו את בתיהם המסוגגנים בכיסאות הכבשים פרי עיצובם. סגנונם הברוקי והמעודן של בני הזוג ללן כבש את אניני

מבני דורם, הם השיבו את העיצוב לסטודיו ויצרו בטכניקות יציקה משובחות ומסורתיות בברונזה, נחושת וכסף.

לאחר חלוף ימי התהילה שלהם, שבו וחזרו בני הזוג ללן לתודעת הציבור לפני כשנתיים. היה זה בעקבות העובדה שרהיטי הגן שיצרו עבור העיר הקולוניאלית המשוחזרת וולימסבורג, בשנות השמונים, הצליחו להימכר במיליוני דולרים בבית המכירות הפומביות סותביס. בעקבות אותה מכירה הכתירה אותם העיתונות כממשיכי דרכו של ג'קומטי וראטו ושפת העיצוב שלהם, שעיקה טבע וצמחייה, החלה לחלחל ולהיטמע בטעם האקלקטי המאפיין את תקופתו.

בהשראתם, נכנסו לגלריות ולבתי מכירה של עיצוב מודרני פריטים שונים כגון תכשיטים, כלים, רהיטי גן, מזרקות וארונות אחסון בדמויות של בעלי חיים.

היום נחשבים בני הזוג כמי שנמנים על המעצבים המוכשרים והמקוריים ביותר שידעה המאה העשרים. מאז פריצתם המהודשת לתודעה, נדמה שערכם עולה בהתמדה. בתקופה שבה סממני המשבר הכלכלי כבר החלו לתת את אותותיהם בשוק האמנות הבינלאומי, ובתי המכירות הגדולים דיווחו על ירידה משמעותית במספר הרוכשים, בני הזוג עשו היסטוריה: אוסף של פסלים, רהיטי גן, מודלים וגופי אחסון בדמויות בעלי חיים בממדי ענק, נמכר במחירים שהשלישו את סכומי ההערכה. כך, למשל, שולחן קפה מברונזה ונחושת, מעוטר בנחשים מפותלים השולחים לשונותיהם לכל עבר ויוצרים קומפוזיציה דינאמית ברוח סגנון הארטינובו, נמכר ב-52 אלף דולר, וזאת על אף ששווי הוערך בלא יותר מ-30 אלף דולר. דגם של שולחן

כתיבה בדמות קרנף שועט מנחושת נמכר ב-98 אלף דולר, כאשר מחיר ההערכה עמד על 25-35 אלף דולר, ודגם לארון אחסון בדמות קרנף מברונזה נמכר ב-68 אלף דולר, כאשר ההערכה הייתה בין 10 ל-15 אלף דולר.

"האמנות האולטימטיבית היא אמנות המגורים"

מה ההסבר למחירים מרקיעי השחקים הללו? ובכן, לפני פחות מעשור, ובעיקר בשלוש השנים האחרונות, אספני האמנות גילו את עולם העיצוב ומאז הפך התחום לשחקן פעיל בשוק הבינלאומי. ביריד האמנות בבאזל שבשווייץ, אשר נערך בחודש שעבר (יוני), עשו גלריות העיצוב את מרבית הכותרות. אספנות עיצוב הוכתרה כדבר החם ביותר, ואספני עיצוב זכו להיחשב כאיני הטעם של המאה ה-21.

בתחום החדש הזה, כל עונה מביאה עימה בשורות בדמות מעצבים חדשים או כאלה שהוצאו מעליית הגג, עם אסתטיקות חדשות, צבעים וטקסטורות שמגדירים את הטעם של זמננו ומכתיבים את אופנת העתיד בעיצוב פנים. אספני העיצוב של היום רחוקים מרחק שנות אור מהאספנים של פעם, אלו שכיתתו רגליהם בשווקים בחיפוש אחר סרוויסים, תיבות תכשיטים, כיסאות נדנדה וכלי כסף זעירים. שם המשחק היום הוא רהיטים

אספני העיצוב של היום רחוקים מרחק שנות אור מהאספנים של פעם, אלה שכיתתו רגליהם בשווקים בחיפוש אחר סרוויסים, תיבות תכשיטים, כיסאות נדנדה וכלי כסף זעירים. שם המשחק היום הוא רהיטים ואובייקטים בעלי נוכחות, פריטים מרתקים, דרמטיים וייחודיים, שתפקידם זהה לזה של יצירות אמנות התלויות על הקיר

ואובייקטים בעלי נוכחות, פריטים מרתקים, דרמטיים וייחודיים, שתפקידם זהה לזה של יצירות אמנות התלויות על הקיר.

ובעידן שבו אספנים רוכשים רהיטים כפי שהם רוכשים ציורים ופסלים, המעצבים הופכים לכוכבים ומתפתחת תרבות מותגים, המתפקדת כמדד לאיכות, מצוינות וטעם. הפרופיל של אספן העיצוב החדש הוא של מי שיש לו תכונות של ברן, מלומד, הבוחן בקפידה את המחקר ומעדיף איכות על פני כמות.

ובחזרה לזוג ללן: את הרנסאנס שלהם ציין בשנה האחרונה הגלריסט הנודע פול קאסמין, בתערוכה רטרוספקטיבית שכללה את יצירותיהם מאז שנות השישים ועד עתה. את התערוכה אצרו פיגורות ידועות מעולם העיצוב, כוכבים בזכות עצמם: מעצב הפנים האגדי פיטר מארינו, שנחשב לאחד ממעריצי הזוג ללן וריד קראקוף, אספן ותיק שבבתיו המוזיאוניים והדרמטיים, המצטלמים למיטב המגזינים, מופיעים תדיר כסאות הכבשים ויצירות אחרות של בני הזוג ללן. לאחרונה עיצב מארינו מחדש את הבוטק של כריסטיאן דיור בפריז,

ובמרכז החלל העמיד ספסל ברונזה דרמטי בעל מושבים מעוצבים בדמות עלי גרניום ענק, יצירתם של בני הזוג ללן. קראקוף רכש לאחרונה סט כבשים בסכום של 380 אלף דולר, עסקה שסיפקה לא מעט כותרות.

בקטלוג התערוכה, שהפך לפריט אספני בפני עצמו, הסביר פרנסואה ללן כי "עולם החי הצומח לא רק משקף את המקור העשיר והמרתק ביותר של צורות, אלא גם מייצר שפה של סימנים ומטפורות". במילים "האמנות האולטימטיבית היא אמנות המגורים", סיכמו בני הזוג את יצירתם העל-זמנית, שהיא שילוב של המור סוריאליסטי ורומנטיקה

הכותבת היא חוקרת ומרצה בתחום תולדות העיצוב וכן עוסקת ביעוץ לאספנות פרטית.

בתקופה שבה סממני המשבר הכלכלי כבר החלו לתת את אותותיהם בשוק האמנות הבינלאומי, ובתי המכירות הגדולים דיווחו על ירידה משמעותית במספר הרוכשים, בני הזוג ללן עשו היסטוריה: אוסף של פסלים, רהיטי גן, מודלים וגופי אחסון בדמויות בעלי חיים בממדי ענק, נמכר במחירים שהשלישו את סכומי ההערכה

צילום: Cristies